

Asumistoiveet ja mahdollisuudet

Asumis- ja varallisuustutkimus

2004/2005, Tilastokeskus

Sosiaalitalastoseminaari 12.3.2008

Anneli Juntto

Kuopion yliopisto

Asumis-survey ensi kertaa

- Asumis surveyitä myös muissa maissa
- Varallisuustutkimus toistuva, edellinen 1998
 - tulo-, varallisuus- ja velkatiedot 2004
 - käyntihaastattelu kevät 2005 asumiskysymykset
- Yhteishanke: Tilastokeskus, YM, VM, Suomen Pankki; YTV, PKS:n kunnat, KuY
- **Julkaisut:**
- Kotitalouksien varallisuus 1988-2004. Tulot ja kulutus 2007. Tilastokeskus
- Anneli Juntto (2007). Suomalaisten asumistoiveet ja mahdollisuudet. Tilastokeskus, Ympäristöministeriö
- Tulossa:
- Markku Lankinen, Helsingin kaupungin tietokeskus: PKS raportti,
- Veli-Matti Poutanen, Juhani Laurinkari, Kuopion yliopisto. Ikääntyneiden asuminen vuoden 2004 Asumis- ja varallisuustutkimuksen valossa. Ympäristöministeriö.

Mitä tutkittu ?

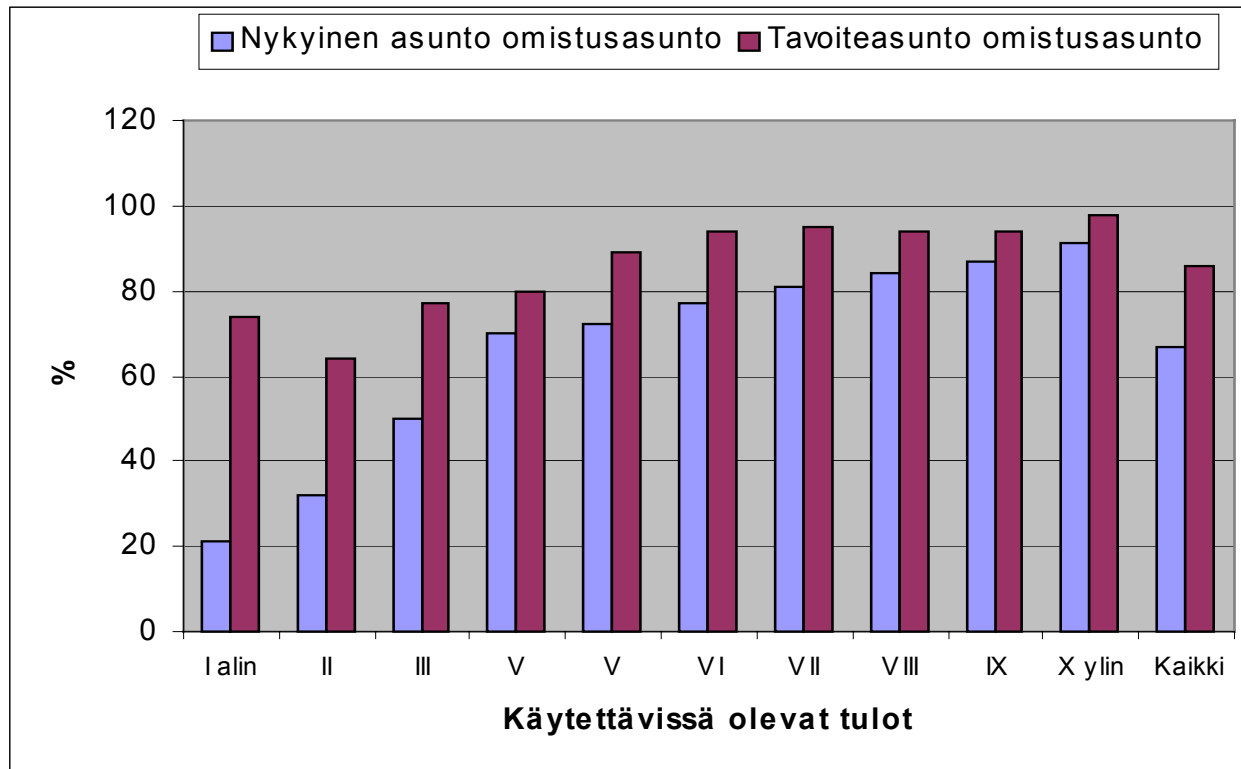
- asumistoivekysymyksiin yhdistetty tulo, varallisuus- ja velkatiedot, asumistoiveiden realistisuus
 - nykyinen asuminen ja asuinalue, valintaperusteet, tyytyväisyys
 - muuttoaikeet
 - tavoiteasunto ja -alue, asumispreferenssit
 - asumisen talous: asuntovelat, asumismenot, taloudelliset odotukset, maksuvaikeudet, koronmaksuvara
 - tyytyväisyys arava- ja muissa vuokra-asunnoissa

Taloudelliset ja markkinarajoitteet rajaavat asumisvalintoja, sitä tiukemmin mitä vähemmän taloudellisia resursseja on!

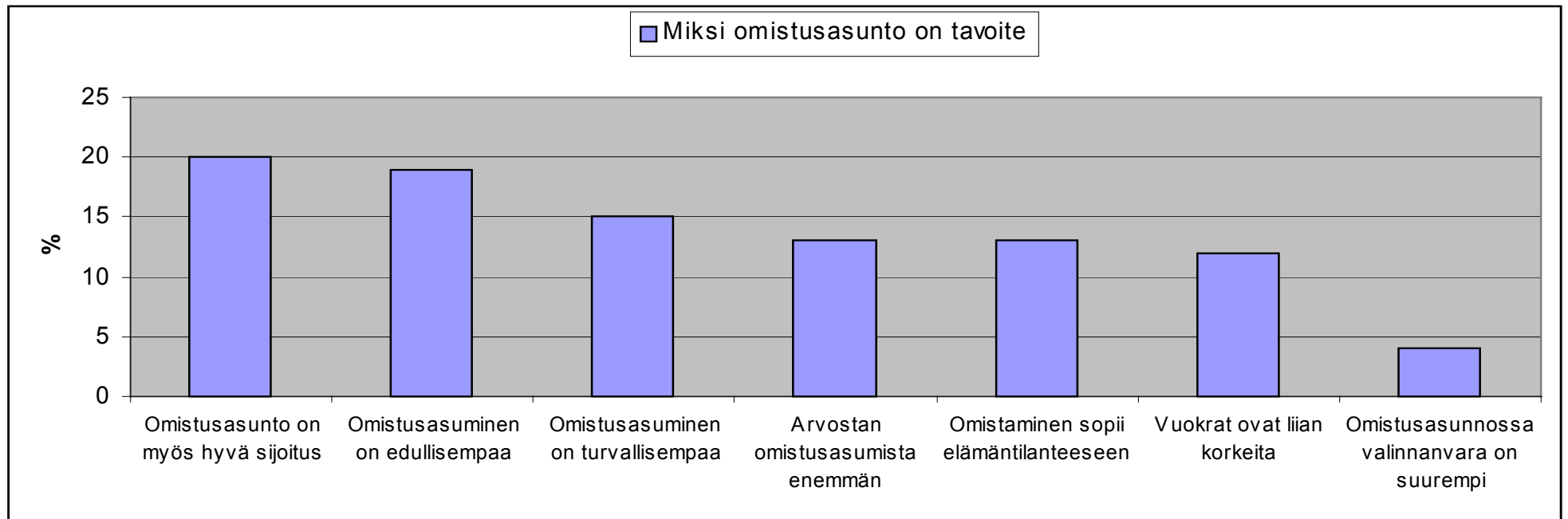
Tulot, varallisuus vaikuttavat asumistasoon, hallintamuotoon (+++), asumistyytyväisyyteen (++) ja asumistoiveisiin (+)

- Tulojen ja varallisuuden sekä hyvän asumistason yhteys selvä, erot kasvussa
- Asumistyytyväisyydessäkin näkyy taloudellisten resurssien vaikutus
- Asumistoiveissa tulojen ja varallisuuden vaikutus heikompi, silti selvä
Pienituloisten tavoiteasunnot pienempiä kuin hyvätuloisten ja varakkaiden
- Asumistoiveissa paljon samaa
 - Viihtyisyyttä ja kohtuullisia asumiskustannuksia(!) arvostavat kaikki
 - Halu omistaa asuntonsa (86%) ja lisätilan tarve (27 m²) yhdistävät
 - Samoin luonto ja rauhallinen asumisympäristö (myös palveluita ja keskeistä sijaintia arvostetaan, suurituloiset onnistuvat nämä yhdistämäänkin)
 - asuinympäristötekijöissä tarpeet ja arvostukset hyvin erilaisia elinkaaren ja perhevaiheen mukaan,

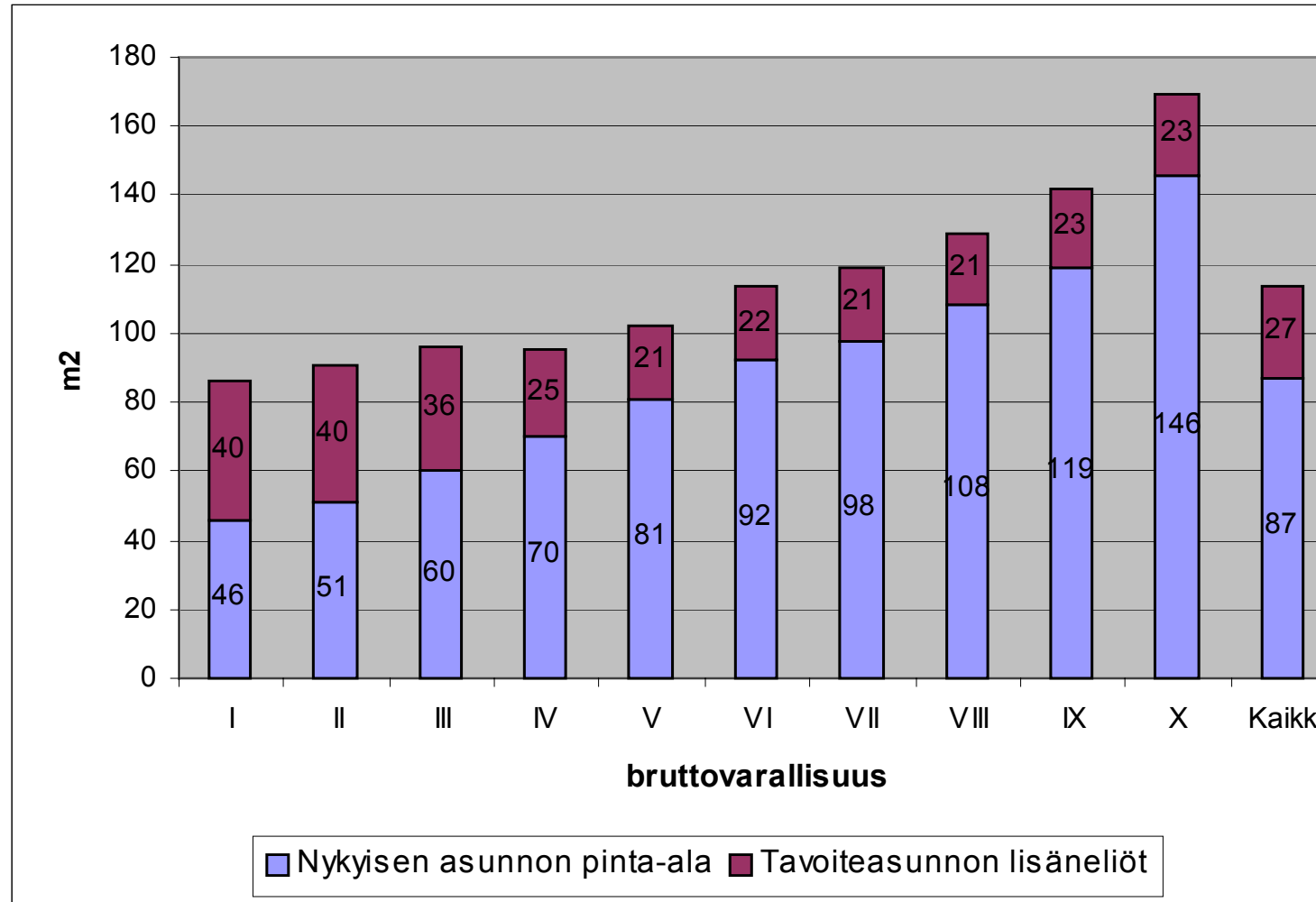
Suuri enemmistö suomalaisista haluaa omistaa asuntonsa, pienituloisimmat asuvat vuokralla

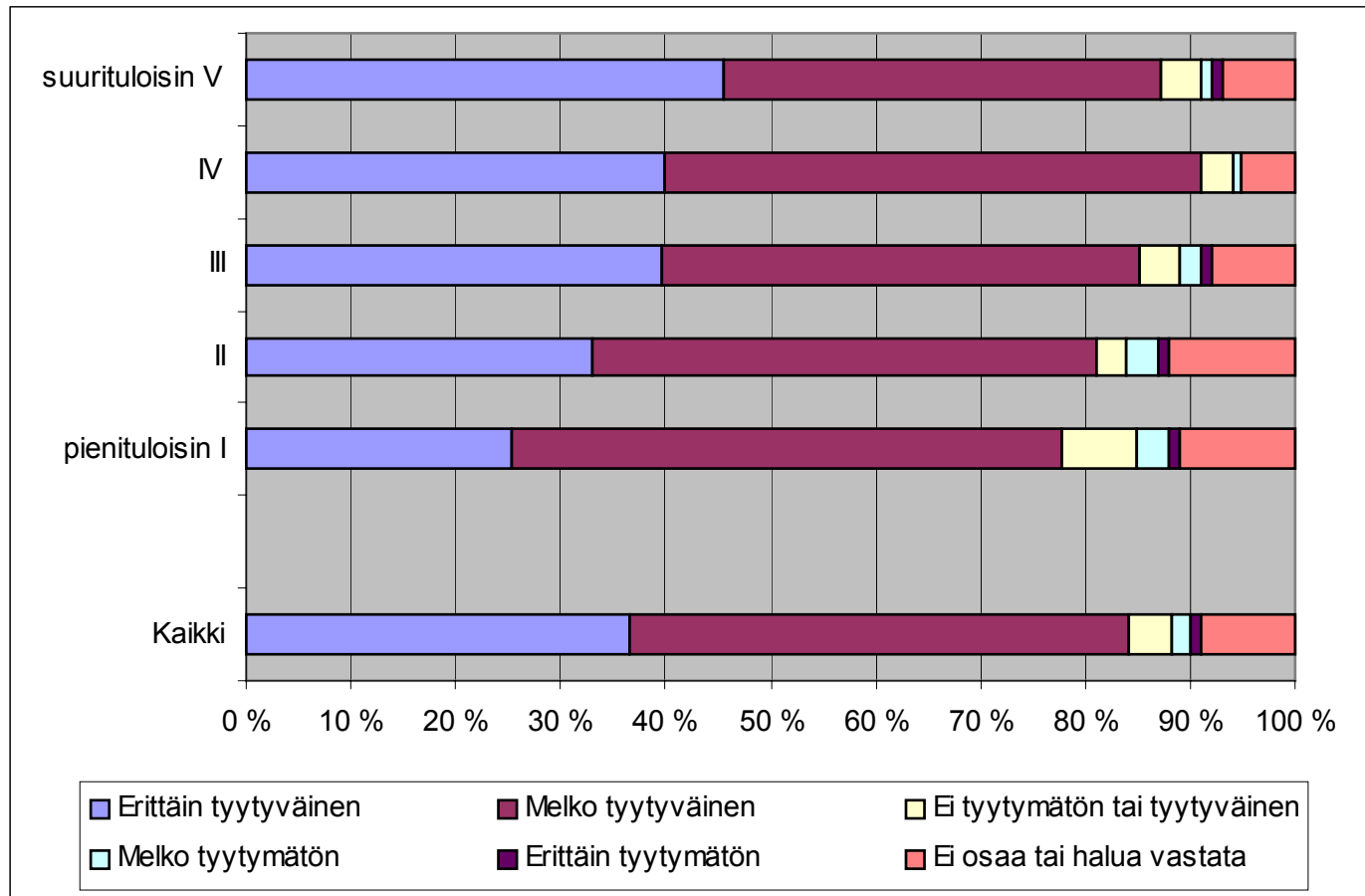
Omistusasuntoa halutaan taloudellisista syistä, Asuva 2005, onko tilanne nyt osin muuttunut (talousnäkymät, korko)

Nykyisen asunnon pinta-ala ja tavoiteasunnon lisäneliöt bruttovarallisuuden mukaan 2005

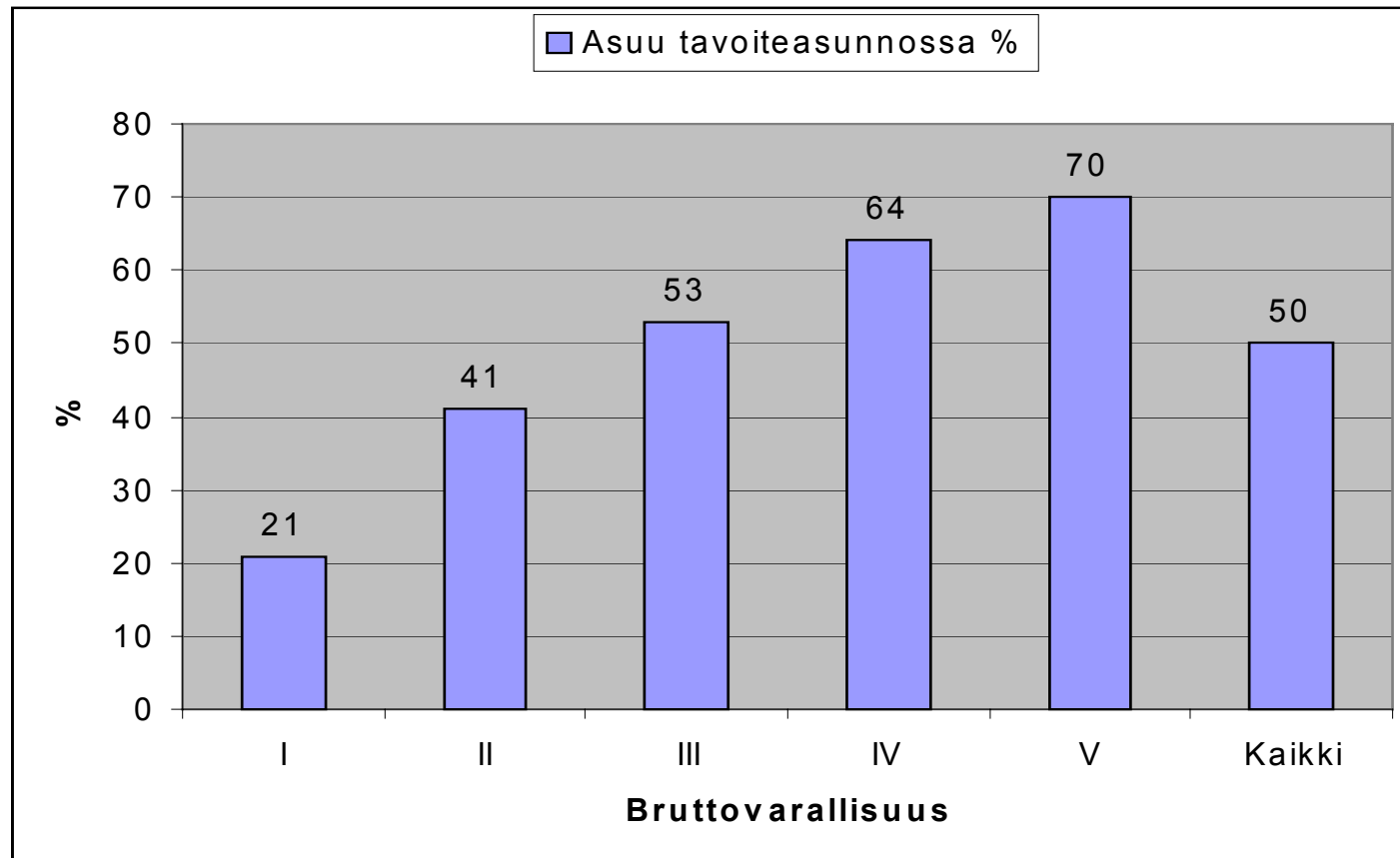

Tulot lisäävät tyytyväisyyttä nykyiseen asuntoon, % 2005

Tavoiteasunnossa asuvat % varallisuusluokittain 2005

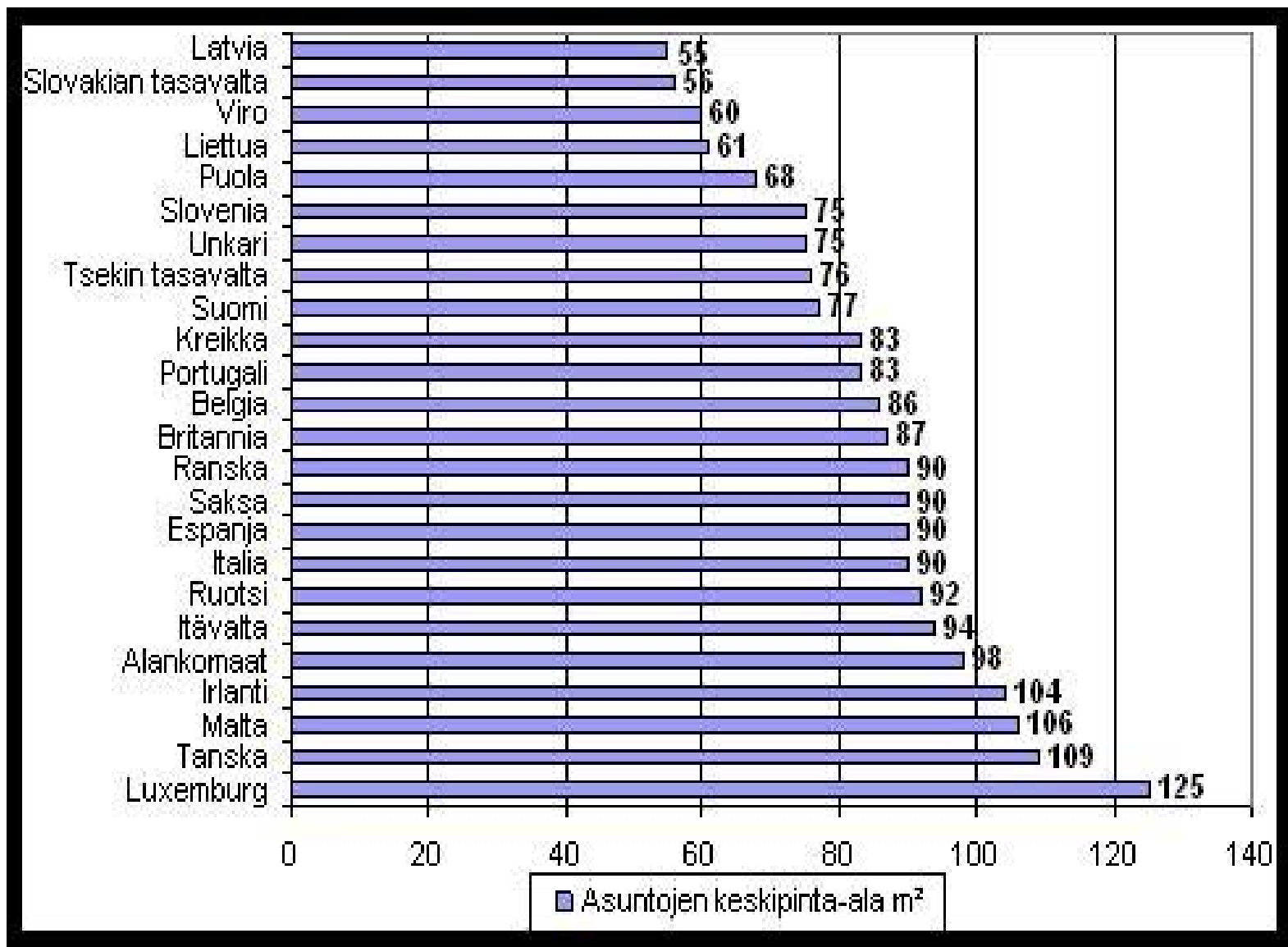
Varallisuus mahdollistaa tavoitteiden toteuttamisen mutta varakkaimmillakin "asumisvajetta"!!

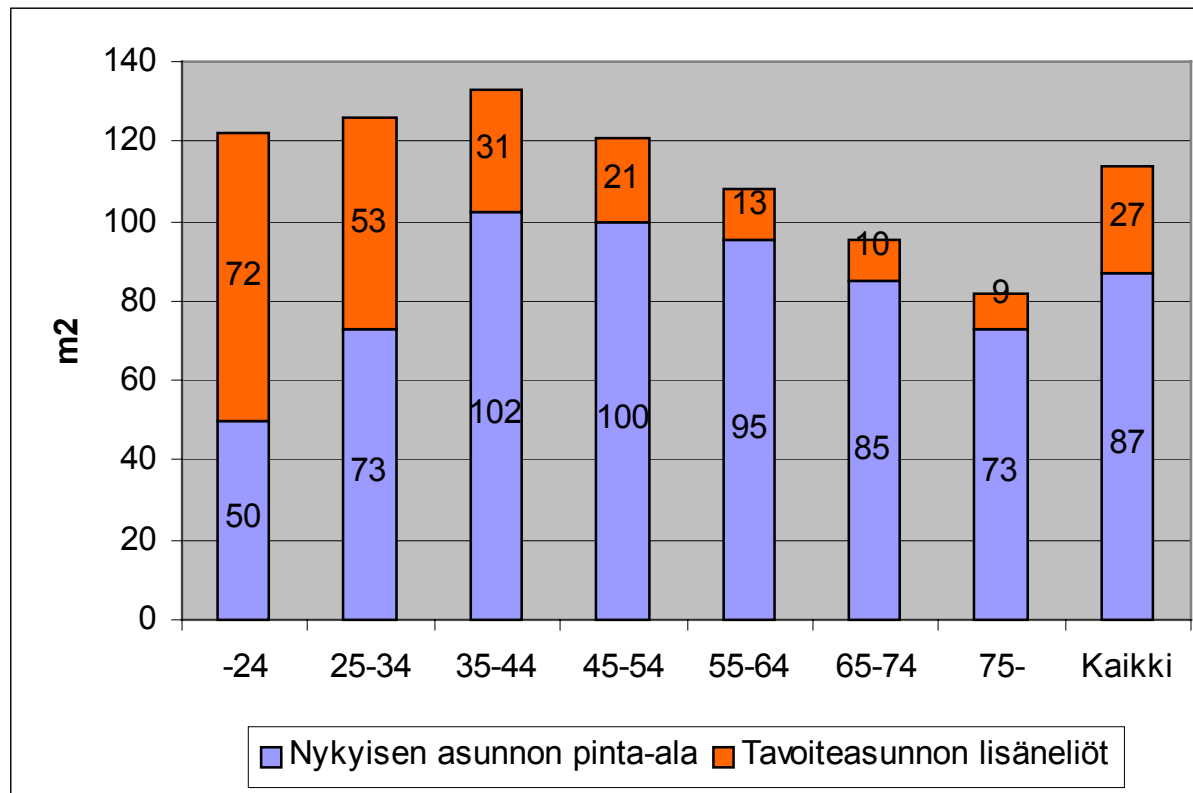
Täyttymättömät asumistoiiveet

- Lisätilatoiveet muuttosyinä
- Tavoiteasuntoon toivottiin lisää tilaa (+27 m²)
- Ahtaasti asuminen vähenee hitaasti
- Kansainväliset vertailut, Suomi EU 15 pienimmät asunnot, "itäeurooppalaista tasoa"
- pientalotoiveet lapsiperheillä
- parempi ja yksilöllisempi asuminen
- enemmän valtaa asukkaalle, omakotiasukkaat tyytyväisempiä vaikutusmahdollisuuksiinsa kuin osakeasukkaat tai vuokralaiset
- Nuoret ovat toista maata, heillä on korkeampi tavoitetaso asumisessa, asuntolaina auttaa, silti edistytään hitaasti

Asuntojen keskipinta-ala EU Housing Statistics 2004-2005

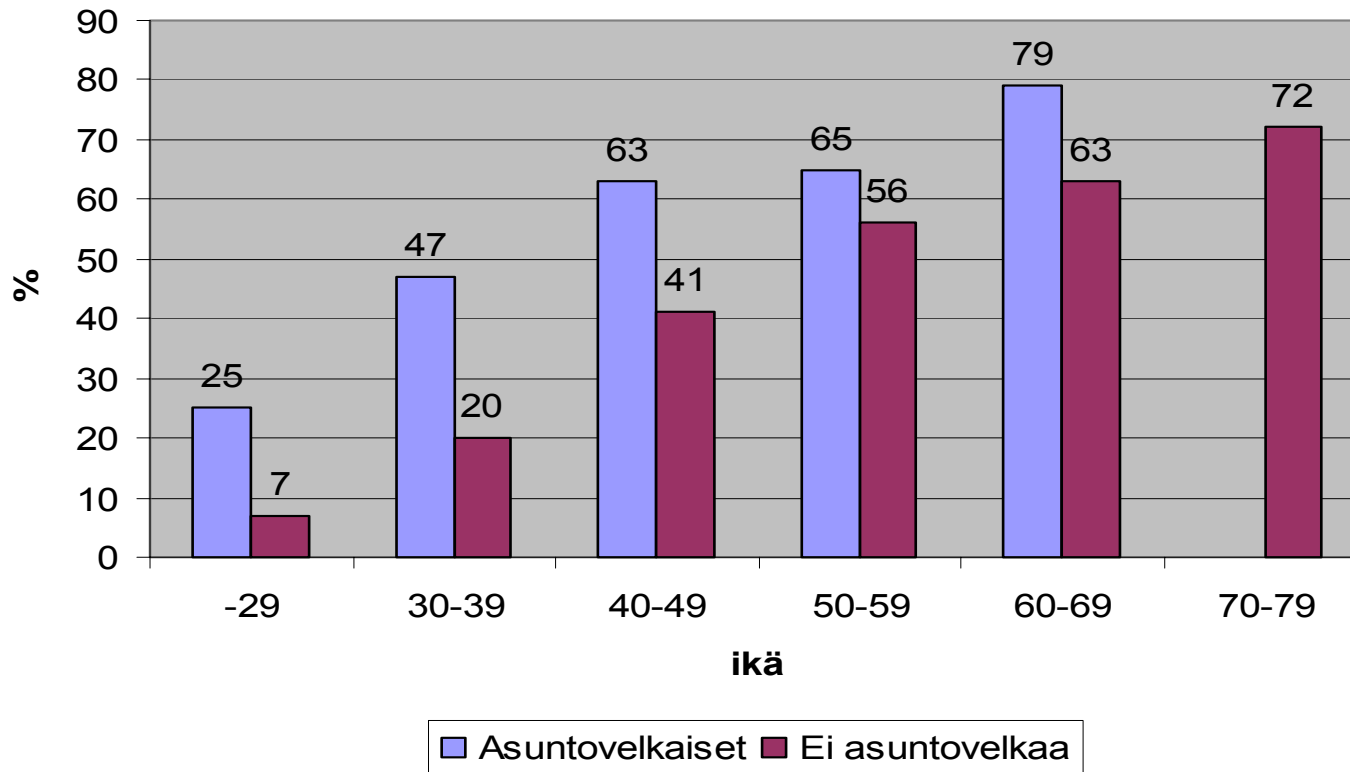
Nykyisen asunnon pinta-alan ja tavoiteasunnon lisäneliöt viitehenkilön iän mukaan 2005

Asuntovelka varallisuusresurssina ja riskin käsite?

- Suuret asuntolainat eivät vain ongelma, suurimmalla osalla kertovat suhteellisesta hyväosaisuudesta
- Asuntovelan suuruus perustuu nykytilan ohella tulevaisuusodotuksiin (ikä, koulutus) ”Great Expectations”, aina niillä ei ole pohjaa yleisen tai henkilökohtaisen kehityksen kannalta, usein kuitenkin on
- Asuntovelan otto on riskin ottoa, riski sisältää kielteisen puolen ohella myös mahdollisuuden
- Asuntovelat kasvavat, nuorten bruttovarallisuus kasvaa, nettovarallisuus vähemmän (Säylä 2008), mutta onko velka varallisuuden esiaste, harmaa vyöhyke?
- Asuntovelkaiset asuivat velattomia useammin tavoiteasunnossaan, heidän asuntonsa olivat suuremmat

Asuu tavoiteasunnossaan viiitehenkilön iän ja asuntovelkaisuuden mukaan

Vaikeuksia asumismenojen ja velkojen kanssa

- Kulutusluotoissa eniten vaikeuksia pienituloisilla
- Vaikeuksia asumismenoissa 2005 Asuva
	suuria vaikeuksia	joissain määrin
– vuokralaiset	8%	28%
– asuntovelkaiset	2%	22%
– kaikki	4%	20%
- Omistusasumista halutaan (86%) syynä sen taloudellinen edullisuus, myös pienituloiset, riittääkö kaikilla maksukyky, onko joustovaraa muutoksiin -> velkariskit

Alue- ja talotyyppipreferenssit

- omakotitalo tavoiteasunto 56 % (Hki alle 30%)
- luku ei poikkileikkaustieto! kaikilla nuorilla ei nykytilanne ja nykykotitalous, vaan sitten joskus
- silti väljää ja luonnonläheistä asumista arvostetaan
- perheille luonnonläheisyys tärkeä asuinympäristössä
- lapsiperheet
 - muu alue: haja-asutusalue tai maaseutu 40% tavoitealue lapsiperheet!
 - julkiset palvelut tärkeitä (päivähoito,koulut), kauppapalvelut eivät yhtä tärkeitä
 - pendelöinti, automarketit

Lapsiperheet: Nykyisen asuinalueen tärkein valintaperuste lasten iän mukaan, 2005 ASUVA

	pari alle 7 v.	pari alle 7 v.	pari nuorin 7-	nuorin 13-17 v
Hyvät kaupalliset palvelut	3	2	5	1
Asuinalueen arvostus	2	2	2	2
Lähellä sukulaisia, ystäviä	10	3	4	3
Ulkoilumahdollisuudet	2	2	1	4
Hyvät liikenneyhteydet	5	3	2	5
Tuttu ympäristö	11	5	17	6
Jokin muu	7	6	4	8
Turvallisuus, rauhallisuus	21	30	14	11
Hyvät julkiset palvelut	11	21	17	13
Keskeinen sijainti	15	12	12	13
Luonnonläheisyys	13	13	22	33
Yhteensä	100	100	100	100
Kotitalouksia	258	151	207	144

Tavoiteasunnon alue

